

Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места

Приета с ПМС № 76 от 05.03.2021 г.

Обн. ДВ. бр.20 от 9.03.2021 г., изм. и доп. ДВ. бр.79 от 21.09.2021 г.

**Раздел I.
Общи положения**

Чл. 1. С тази наредба се уреждат условията и редът за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите на родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в I клас, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато децата не са приети в държавни или общински детски градини и училища поради липса на места за предучилищно образование в тях.

Чл. 2. (1) Месечният размер на средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението за едно дете, не може да надвишава средния месечен размер на средствата от държавния бюджет за издръжката на дете в предучилищното образование в общинските и държавните детски градини и училища за съответната календарна година, който се определя със заповед на министъра на образованието и науката.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава ежегодно най-късно до 15 февруари на текущата година и се публикува на интернет страницата на Министерството на образованието и науката.

(3) Средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, се изплащат на родителя в размер на действително извършените разходи за отглеждане и обучение за всеки месец, но не повече от размера по ал. 1.

(4) Средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, се изплащат до приемането на детето в държавна или общинска детска градина или училище.

**Раздел II.
Условия за компенсиране на извършените разходи от родителите на деца на тригодишна възраст до постъпването им в I клас**

Чл. 3. (1) Родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, ако едновременно са изпълнени следните условия:

1. детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл. 59, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година;

2. детето да не е записано в целодневна, полудневна или почасова организация на предучилищното образование в нито една държавна или общинска детска градина или училище;

3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго равностойно място за предучилищно образование на детето в общинска детска градина или училище за съответната учебна година поради липса на свободни места във всички детски градини и училища в прилежащия район;

4. за съответната учебна година детето е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище;

5. ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище - частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране;

6. родителите да не получават подпомагане от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, по реда на тази наредба.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Прилежащият район на детската градина или училището по смисъла на ал. 1, т. 1 и 3 включва районите на обхват, както и районите на обхват, с които граничи, определени в съответствие с изискванията на чл. 2а, ал. 1, т. 1 от Постановление № 100 на Министерския съвет от 8 юни 2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (обн., ДВ, бр. 50 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 82 от 2019 г.). За общините с районно деление, в които районите на обхват съвпадат с районите, определени със Закона за териториалното деление на столичната община и големите градове, по решение на кмета прилежащият район на детската градина или училището може да не включва граничещите райони на обхват.

(3) Друго равностойно място по смисъла на ал. 1, т. 3 е място в съответната организация на предучилищно образование (целодневна или полудневна), за която детето е кандидатствало, но във:

1. друга детска градина или училище в прилежащия район по ал. 2 на детската градина или училището, в които детето е кандидатствало - в случаите, когато в населеното място по настоящия адрес на детето няма детска градина или училище, което организира предучилищно образование;

2. друга детска градина или училище в същото населено място, в което е детската градина или училището по ал. 1, т. 1 - в случаите, когато броят на детските градини на територията на населеното място е от 2 до 5;

3. друга детска градина или училище в прилежащия район на обхват по ал. 2 на детската градина или училището по ал. 1, т. 1 - в случаите, когато броят на детските градини в населеното място, в което е детската градина или училището по ал. 1, т. 1, е над 5.

(4) Счита се, че условието по ал. 1, т. 3 е налице, когато детето е кандидатствало в детска градина или училище, които са единствени за населеното място по настоящия му адрес, и не е прието поради липса на свободни места.

(5) Когато детска градина или училище осъществяват предучилищно образование в повече от една сграда, намиращи се на различен адрес от адреса им на управление, при прилагане на ал. 1 и 4 всяка една сграда се приема като самостоятелна детска градина или училище.

(6) Когато детето е кандидатствало за прием само в държавна детска градина или училище и не е прието поради липса на свободни места, е необходимо по искане на родителите общината по настоящия адрес на детето да удостовери и липсата на свободни места в общинските детски градини и училища на територията на прилежащия район на обхват по ал. 2.

(7) обстоятелствата по ал. 1, т. 1 - 5 се установяват служебно от общината по настоящия адрес на детето, а обстоятелствата по ал. 1, т. 6 - с декларация, подписана от родителя на детето.

(8) Родителят е длъжен да декларира пред общината по настоящия адрес на детето промяната на обстоятелствата по ал. 1, т. 6 в 7-дневен срок от настъпването ѝ.

Чл. 4. (1) На компенсирание със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл. 3 разходи, пряко свързани с отглеждане и обучение на децата им, ако са допустими.

(2) Допустими разходи, които подлежат на компенсирание, са:

1. разходи за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с частна детска градина или частно училище при условието на чл. 3, ал. 1, т. 5;

2. разходи за заплащане на такса по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца;

3. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за обучение, сключени с физически лица;

4. разходи за отглеждане на детето в размер 20 на сто от разходите по т. 3.

(3) Разходите по ал. 2, т. 2 и 3 са допустими само ако предметът на договора е за осъществяване на обучение за постигане на очакваните резултати поне в четири образователни направления, определени в държавния образователен стандарт за предучилищното образование за съответната възрастова група.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Разходите по ал. 2, т. 3 са допустими, ако физическото лице, страна по договора за обучение, отговаря на изискванията за заемане на длъжността учител в детска градина/учител в подготвителна група в училище, определени в т. 1 от приложение № 1 към чл. 10 от Наредба № 15 на министъра на образованието и науката от 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти (обн., ДВ, бр. 61 от 2019 г.; изм. и доп., бр. 101 от 2020 г.) или е действащ студент последна година от обучението си за придобиване на висше образование по специалност "Предучилищна педагогика", "Предучилищна педагогика и чужд език" или "Предучилищна и начална училищна педагогика" от професионално направление "Педагогика" от област на висшето образование "Педагогически науки" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 на Министерския съвет от 2002 г. (обн., ДВ, бр. 64 от 2002 г.; Решение № 10827 на Върховния административен съд от 27 ноември 2003 г. - бр. 106 от 2003 г.; изм. и доп., бр. 32 и 94 от 2005 г.).

(5) Разходите по ал. 2, т. 4 не са допустими за компенсирание, ако не са признати за допустими разходите по ал. 2, т. 3.

(6) За едно дете може да бъдат изплащани средства за компенсиране на извършените разходи за обучение и отглеждане само по ал. 2, т. 1 или ал. 2, т. 2, или само по ал. 2, т. 3 и 4.

(7) Родителите имат право на компенсиране на разходите по ал. 1 за всяко свое дете поотделно, пропорционално на частта от възнаграждението, което са заплатили за него въз основа на договор по ал. 2.

(8) Правото на компенсиране със средства от държавния бюджет за едни и същи разходи за определен период за едно дете не може да се упражнява и от двамата родители поотделно.

Чл. 5. Разходите за заплащане на такси по договори за обучение по чл. 4, ал. 2, т. 1, сключени с частна детска градина или частно училище, се удостоверяват със следните документи:

1. договор за обучение между родителя и частната детска градина или училище;

2. платежен документ за извършено плащане на таксата за обучение за съответния месец - фактура и платежно нареждане или фискален бон.

Чл. 6. Разходите за заплащане на такси по договори за отглеждане и обучение по чл. 4, ал. 2, т. 2, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, се удостоверяват със следните документи:

1. договор за отглеждане и обучение, сключен между родителя и търговеца или юридическото лице с нестопанска цел;

2. платежен документ за извършено плащане на таксата за отглеждане и обучение за съответния месец - фактура и платежно нареждане или фискален бон.

Чл. 7. (1) Разходите за заплащане на възнаграждения по договори за обучение по чл. 4, ал. 2, т. 3, сключени с физически лица, се удостоверяват със следните документи:

1. договорът за обучение, сключен с физическото лице, което извършва обучението;

2. предавателно-приемателен протокол за извършено обучение, съдържащ информация за извършените дейности за месеца;

3. копие от документи, удостоверяващи спазването на изискванията по чл. 4, ал. 3 за физическото лице, страна по договора;

4. документи за изплатено възнаграждение по сключения договор - платежно нареждане или разходен касов ордер.

(2) Когато договорът за обучение по чл. 4, ал. 2, т. 3 с физическото лице - учител, е сключен за дружество по чл. 357 от Закона за задълженията и договорите на родители, обединили своята дейност за отглеждане и обучение на децата си, освен документите по ал. 1 се представя и копие от договора за дружество по чл. 357 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД).

(3) В случаите по ал. 2 страна по договора за обучение по чл. 4, ал. 2, т. 3 може да е всеки един от родителите - съдружници, освен ако в договора по чл. 357 от ЗЗД не е предвидено друго. В тези случаи разходите за заплащане на възнаграждения по договори за обучение, сключени с физически лица - учители, се признават за компенсиране за всеки един от родителите - съдружници, който отговаря на изискванията по чл. 3, пропорционално на дела му в дружеството.

Раздел III.

Ред за изплащане на средствата за компенсиране на разходите

Чл. 8. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Родителите, които желаят да получават компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършваните от тях разходи, пряко свързани с обучението и отглеждането на децата им, за всяка учебна година подават заявление по образец съгласно приложение № 1 в общината по настоящия адрес на детето.

(2) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Заявлението по ал. 1 може да се подава:

1. в срок до 5 ноември - за получаване на компенсации за цялата учебна година;

2. в срок до 5-о число на месеците от декември до юли следващата календарна година - за получаване на компенсации от месеца, следващ месеца на подаване на заявлението.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Общината извършва проверка за наличието на условията на чл. 3 към датата на подаване на заявлението и уведомява родителите, които имат право да получават компенсиране на разходите.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Когато не са налице условията по чл. 3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) За изплащане на компенсации родителите по чл. 8, ал. 3 подават искане в общината по настоящия адрес на детето.

(2) Искането по ал. 1 се подава до пето число на месец ноември - за периода 15 септември - 31 октомври, и до пето число на месеците: януари - за периода 1 ноември - 31 декември на предходната година, март, май, юли и октомври на текущата година - съответно за периодите 1 януари - 28 февруари, 1 март - 30 април, 1 май - 30 юни и 1 юли - 14 септември.

(3) С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 6, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка.

(4) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Към искането се прилагат документите по чл. 5, 6 или 7, удостоверяващи извършените от родителите разходи за периода, за който се иска компенсиране. Договорът за обучение или за отглеждане и обучение се прилага само към първото искане за изплащане, а за следващите периоди - само ако са настъпили промени.

(5) Когато всеки един от родителите на детето е подал искане за компенсиране на различни по основание и размер разходи за един и същ период, размерът на компенсацията се определя пропорционално на извършените от всеки родител разходи, като общият ѝ размер не може да надвишава размера по чл. 2, ал. 1.

Чл. 10. (1) Общината проверява дали са налице изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 2, 4 и 6, извършва проверка на подадените документи съгласно изискванията на чл. 4 - 8 и на допустимостта на разходите.

(2) Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи.

(3) Размерът на компенсацията за допустимите разходи се определя за всеки месец поотделно на базата на действително извършените от родителя

месечни разходи, удостоверени с документите по чл. 5, 6 и 7, но не повече от размера по чл. 2, ал. 1.

Чл. 11. (1) Общините предоставят на Министерството на образованието и науката информация съгласно приложение № 2 за размера на средствата, които да бъдат изплатени на родителите за компенсиране на извършените от тях разходи, пряко свързани с отглеждане и обучение на децата им.

(2) Информацията по ал. 1 се предоставя до 20-о число на месеца, в който са подадени исканията за изплащане на компенсациите по чл. 9.

(3) Средствата за компенсиране на извършените от родителите разходи се предоставят по бюджетите на общините след акт на Министерския съвет по предложение на министъра на образованието и науката по реда на чл. 109, ал. 3 от Закона за публичните финанси на база обобщената информация по ал. 1.

Чл. 12. Средствата за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане и възпитание, се изплащат на родителите от общините по настоящия адрес на детето в размер, определен съгласно чл. 10, в срок до 15 работни дни от влизането в сила на акта на Министерския съвет по чл. 11, ал. 3.

Чл. 13. (1) Изплащането на компенсации на родителите за разходите, пряко свързани с отглеждане и възпитание на децата им, се прекратява със заповед на кмета, когато:

1. през учебната година настъпи промяна в обстоятелствата по чл. 3, ал. 1, т. 2, 4 и 6;

2. през учебната година родителят откаже да запише детето на предложено от общината място в детската градина или училището, в които детето е кандидатствало, или на друго равностойно място по смисъла на чл. 3, ал. 3.

(2) В случаите по ал. 1 средствата за компенсиране на разходите за месеца, в който изплащането на компенсации е преустановено, се определят пропорционално на броя на дните до преустановяването.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 1. Заповедта по чл. 2, ал. 1 за 2021 г. се издава до седем дни след влизането в сила на тази наредба.

§ 2. (1) За учебната 2020/2021 година със средства от държавния бюджет при условията и по реда на тази наредба се компенсират разходите на родителите, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им за периода от 1 януари 2021 г. до 14 септември 2021 г.

(2) Заявлението по чл. 8, ал. 1 за учебната 2020/2021 година се подава до 30 април 2021 г.

(3) От влизането в сила на тази наредба до изтичането на срока по ал. 2 общините организират приемането на деца за предучилищно образование на свободните места в детските градини или училищата.

(4) Искането по чл. 9, ал. 1 се подава до пето число на месеците: юни - за периода от 1 януари до 31 май 2021 г., и октомври - за периода от 1 юни до 14 септември 2021 г.

(5) Разглеждането на заявленията по ал. 2 и изплащането на компенсациите по искания по ал. 4 се извършват при условията и по реда на раздел II и раздел III.

§ 3. Наредбата се приема на основание чл. 283, ал. 15 от Закона за предучилищното и училищното образование.

Заключителни разпоредби
КЪМ ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 303 ОТ 17 СЕПТЕМВРИ 2021 Г. за
изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за
предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за
компенсиране на разходите, извършени от родителите за
отглеждането и обучението на децата, които не са приети в
държавни или общински детски градини или училища поради липса
на свободни места, приета с Постановление № 76 на Министерския
съвет от 2021 г.

(ОБН. - ДВ, БР. 79 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ УЧЕБНАТА 2021 - 2022 ГОДИНА)

§ 5. Постановлението влиза в сила от учебната 2021 - 2022 година.

Приложение № 1 към чл. 8, ал. 1

До кмета на община .....

Входящ номер: .....

ЗАЯВЛЕНИЕ

От

.....
(трите имена на родителя/настойника)

Настоящ адрес: гр. ...., община ....., ул. ....

Моля за учебната ..... година да ми бъдат изплащани компенсации за извършваните от мен разходи за обучението и отглеждането на сина ми/дъщеря ми:

1. ...., ЕГН: .....
(трите имена на детето)

Настоящ адрес: гр. ...., община ....., ул. ....
2. ...., ЕГН: .....

(трите имена на детето)

Настоящ адрес: гр. ...., община ....., ул. ....
3. ...., ЕГН: .....

(трите имена на детето)

Настоящ адрес: гр. ...., община ....., ул. ....

Декларирам, че:

1. За учебната ..... година родителите не получават на друго основание от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми средства за подпомагане на обучението или отглеждането на детето/децата, за което/които е подадено заявлението.

2. Обучението на детето/децата ми ще се осъществява от: (невярното се задрасква)

- частна детска градина/частно училище;
- юридическо лице с нестопанска цел/лице, регистрирано като търговец;
- физическо лице, наето от мен за тази цел.

3. Запознат/а съм с изискванията на наредбата по отношение на условията и реда за компенсиране на извършваните от мен разходи за обучение и отглеждане.

4. Известно ми е, че за неверни данни нося наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.

.....

..

(трите имена на подаващия заявлението)

.....
(дата и подпис)

Приложение № 2 към чл. 11, ал. 1

Община .....

Одобрени средства за компенсиране на извършените разходи за обучение и отглеждане на децата за периода ..... г. съгласно Наредба						
№ по ред	Трите имена на детето	ЕГН	Настоящ адрес		Трите имена на родителя	Размер на компенсацията
			населено място	адрес		
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
Всичко:	X	X	X	X	X	0,00